

BECKA KONVENCIJA O DIPLOMATSKIM ODNOSIMA OD 18. APRILA 1961. GODINE

("Službeni list SFRJ" - dodatak, 2/64)

Clan 1.

U smislu ove konvencije, sledeci izrazi oznacavaju kao što je niže utvrđeno:

- a) izraz "šef misije" oznacava lice koje je država koja akredituje ovlastila da dela u tom svojstvu;
- b) izraz "clan misije" oznacava šefa misije i clanova osoblja misije;
- c) izraz "clanovi osoblja misije" oznacava clanove diplomatskog osoblja, administrativnog i tehnickog osoblja i clanove poslužnog osoblja misije;
- d) izraz "clan diplomatskog osoblja" oznacava clana osoblja misije koji imaju diplomatsko svojstvo;
- e) izraz "diplomatski agent" oznacava šefa misije ili clana diplomatskog osoblja misije;
- f) izraz "clan administrativnog i tehnickog osoblja" oznacava clanove osoblja misija koji su zapošljeni u administrativnoj i tehnickoj službi misije;
- g) izraz "clan poslužnog osoblja" oznacava clanove osoblja misije koji su zapošljeni na poslužnim dužnostima u misiji;
- h) izraz "privatna posluga" oznacava lica u privatnoj službi nekog clana misije, koja nisu službenici države koja akredituje;
- i) izraz "prostorije misije" oznacava zgrada ili delove zgrade i okolno zemljište koji se, ma ko bi njihov vlasnik, koriste za potrebe misije, uključujući i rezidenciju šefa misije.

Clan 2.

Uspostavljanje diplomatskih odnosa između država i odašiljanje stalnih diplomatskih misija vrše se na osnovu obostrane saglasnosti.

Clan 3.

Funkcije diplomatske misije se sastoje narocito u:

- a) predstavljanju države koja akredituje kod države kod koje se akredituje;
- b) zaštiti u državi kod koje se akredituje interesa države koja akredituje i njenih državljana, u granicama koje dozvoljava međunarodno pravo;
- c) pregovaranju s vladom države kod koje se akredituje;
- d) obaveštavanju, svim dozvoljenim sredstvima, o uslovima i razvoju događaja u državi kod koje se akredituje i podnošenju izveštaja o tome vladi države koja akredituje;
- e) unapređivanju prijateljskih odnosa i razvijanju privrednih, kulturnih i naučnih odnosa između države koja akredituje i države kod koje se akredituje.

Nijedna odredba ove konvencije ne može se tumačiti kao zabrana za neku diplomatsku misiju da vrši konzularne funkcije.

Clan 4.

Država koja akredituje treba da se uveri da je lice koje namerava akreditovati kao šefa misije u državi kod koje se akredituje dobilo agremen te države.

Država kod koje se akredituje nije dužna da državi koja akredituje iznese razloge odbijanja agremana.

Clan 5.

Država koja akredituje može, posle notifikacije koju je dužna dati zainteresovanim državama kod kojih se akredituje, akreditovati šefa misije ili imenovati nekog člana diplomatskog osoblja, prema slučaju, kod više država, osim ako se tome izricito ne suprotstavi neka od država kod kojih se akredituje.

Ako država koja akredituje, šefa misije akredituje kod jedne ili više drugih država, ona može otvoriti diplomatsku misiju pod rukovodstvom otpravnika poslove ad interim u svakoj od država u kojoj šef misije nema stalno prebivalište.

Šef misije ili član diplomatskog osoblja misije može predstavljati državu koja akredituje kod svake međunarodne organizacije.

Clan 6.

Više država mogu akreditovati isto lice u svojstvu šefa misije u nekoj drugoj državi, osim ako se tome ne protivi država kod koje se akredituje.

Clan 7.

Pod rezervom odredaba članova 5, 8, 9. i 11, država koja akredituje imenuje po svom izboru članove osoblja misije. Što se tice vojnih, pomorskih ili vazduhoplovnih atašea, država kod koje se akredituje može zahtevati da joj se njihova imena unapred saopšte radi saglasnosti.

Clan 8.

Clanovi diplomatskog osoblja misije moraju imati u nacelu državljanstvo države koja akredituje.

Clanovi diplomatskog osoblja misije mogu se birati među državljanima države kod koje se akredituje samo uz saglasnost te države, koja može u svako doba povuci svoju saglasnost.

Država kod koje se akredituje može sebi pridržati isto pravo i u pogledu državljana neke treće države koji nisu državljani i države koja akredituje.

Clan 9.

Država kod koje se akredituje može u svako doba, i bez obaveza da obrazloži svoju odluku, obavesti državu koja akredituje da je šef ili ma koji član diplomatskog osoblja misije persona non grata ili da ma koji drugi član osoblja misije nije prihvatljiv. Država koja akredituje će tada opozvati lice u pitanju ili će okoncati njegove funkcije u toj misiji, prema slučaju. Neko lice može biti oglaseno kao persona non grata ili kao neprihvatljivo pre nego što dođe na teritoriju države kod koje se akredituje.

Ako država koja akredituje odbije da izvrši ili ne izvrši u razumnom roku obaveze koje preuzima shodno tacki 1. ovog clana, država kod koje se akredituje može odbiti da licu o kome se radi prizna svojstvo clana misije.

Clan 10.

Notifikovace se ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno:

- a) imenovanje clanova misije, njihov dolazak i konacni odlazak ili prestanak njihovih funkcija u misiji;
- b) dolazak i konacni odlazak lica koje pripada porodici nekog clana misije ili, ako je potrebno, cinjenica da je neko lice postalo ili prestalo da bude clan porodice nekog clana misije;
- c) dolazak ili konacni odlazak privatne posluge u službi lica o kojima je rec u gornjem stavu a) i, ako je potrebno, cinjenica da oni napuštaju službu kod tih lica;
- d) uzimanje u službu ili otpušanje lica koja prebiavju u državi kod koje se akredituje u svojstvu clanova misije ili u svojstvu privatne posluge s pravom na privilegije i imunitete.

Kad god je to moguće, treba, isto tako, prethodno notifikovati dolazak i konacni odlazak.

Clan 11.

Ako ne postoji izriciti sporazum o broju osoblja misije, država kod koje se akredituje može zahtevati da se taj broj kreće u granicama onoga što ona smatra razumnim i normalnim s obzirom na okolnosti i sulove koji vladaju u toj državi i na potrebe misije o kojoj se radi.

Država kod koje se akredituje može takode, u istim granicama i bez diskriminacije, odbiti da primi službenike pojedine kategorije.

Clan 12.

Država koja akredituje ne može pre nego što dobije prethodno izriciti pristanak države kod koje se akredituje, otvoriti urede koji cine deo misije van mesta u kome je uspostavljena sama misija.

Clan 13.

Smatra se da je šef misije preuzeo svoje funkcije u državi kod koje se akredituje cim podnese akreditovana pisma ili cim notifikuje svoj dolazak i podnese prepis svojih akreditivnih pisama ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje, ili nekom drugom ministarstvu o kome bude dogovoreno, prema važećoj praksi u državi kod koje se akredituje, koja se mora primenjivati na jedinstven način.

Redosled podnošenja akreditivnih pisama ili prepisa tih pisama određuje se prema danu i casu dolaska šefa misije.

Clan 14.

Šefovi misije dele se na tri klase, i to:

- a) ambasadore ili nuncije akreditovane kod šefova države i druge šefove misija odgovarajućeg ranga;
- b) poslanike, ministre ili internuncije akreditovane kod šefova država;
- c) otpravnike poslova akreditovane kod ministarstva inostranih poslova.

Nikakva razlika ne može se praviti između šefova misije na osnovu njihove klase, osim u pogledu prezeance i etikete.

Clan 15.

Države se sporazumevaju o klasi kojoj treba da pripadaju šefovi njihovih misija.

Clan 16.

Šefovi misija dobivaju rang u svakoj klasi prema danu i času preuzimanja funkcija shodno članu 13.

Razmene akreditivnih pisama šefa misije koje ne povlače promene u klasi ne diraju u njegov rang prezeance.

Ovaj član ne dira u običaje koje su ili koje će usvojiti država kod koje se akredituje u pogledu prezeance predstavnika Svete Stolicke.

Clan 17.

Šef misije saopštava ministarstvu inostranih poslova ili nekom drugom ministarstvu o kome bude dogovoreno red prezeance članova diplomatskog osoblja misije.

Clan 18.

U svakoj državi postupak u pogledu prijema šefova misija treba da bude jednoobrazan za svaku klasu.

Clan 19.

Ako je mesto šefa misije upražnjeno, ili ako je šef misije sprecen da vrši svoje funkcije, otpravnih poslova ad interim dela privremeno kao šef misije. Ime otpravnik poslova ad interim saopštice bilo šef misije bilo, u slučaju da je ovaj sprecen da to učini, ministarstvo inostranih poslova države koja akredituje - ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno.

U slučaju da u državi kod koje se akredituje nema nijednog člana diplomatskog osoblja, država koja akredituje može, uz saglasnost države kod koje se akredituje, odrediti nekog člana administrativnog i tehničkog osoblja, da upravlja tekucim administrativnim poslovima misije.

Clan 20.

Misija i njen šef imaju pravo da istu zastavu i grb države koja akredituje na prostorije misije, uključujući i rezidenciju šefa misije, i na prevozna sredstva šefa misije.

Clan 21.

Država kod koje se akredituje mora bilo olakšati državi koja akredituje da na njenoj teritoriji, u okviru njenog zakonodavstva, stice prostorije potrebne za njenu misiju, bilo pomoci državi koja akredituje da dode do prostorija na neki drugi način.

Ona takode mora, ako je potrebno, pomoci misijama da dobiju pristojne stanove za svoje članove.

Clan 22.

Prostorije misije su nepovredive. Organima države je dozvoljeno da u njih uđu samo uz pristanak šefa misije.

Država kod koje se akredituje ima specijalnu obavezu da preuzme sve potrebne mere da bi sprečila nasilan ulazak u prostorije misije ili njihovo oštećenje, a narušavanje mira misije ili povredu njenog dostojanstva.

Prostorije misije, nameštaj i drugi predmeti koji se u njima nalaze, kao ni prevozna sredstva misije ne mogu biti predmet nikakvog pretresa, rekvizicije, zaplene ili mere izvršenja.

Clan 23.

Država koja akredituje i šef misije oslobođeni su svakog državnog, regionalnog ili komunalnog poreza i taksa za prostorije misije čiji su oni vlasnici ili zakupci, pod uslovom da se ne radi o porezima ili taksama koji se ubiraju kao naknada za posebno učinjene usluge.

Fiskalno oslobođenje predviđeno u ovom članu ne primenjuje se na takve poreze i takse ako, prema zakonodavstvu države kod koje se akredituje, one padaju na teret lica koje je saugovarac države koja akredituje ili šefa misije.

Clan 24.

Arhiva i dokumenti misije nepovredivi su u svako doba i ma gde se nalazili.

Clan 25.

Država kod koje se akredituje daje sve olakšice za obavljanje funkcija misije.

Clan 26.

Pod rezervom zakona i propisa koji se odnose na zone u koje je ulaz zabranjen ili posebno regulisan iz razloga nacionalne bezbednosti, država kod koje se akredituje obezbeđuje svim članovima misije slobodu putovanja i kretanja na svojoj teritoriji.

Clan 27.

Država kod koje se akredituje dozvoljava i štiti slobodno opštenje misije u sve službene svrhe. U opštenju sa vladom i sa drugim misijama i konzulatima države koja akredituje, ma gde se oni nalazili, misija može upotrebljavati sva odgovarajuća sredstva komunikacija, uključujući

diplomatskog kurira i poruke kodeksom ili šifrom. Međutim, misija može postaviti i koristiti opremu radio-stanicu samo uz pristanak države kod koje se akredituje.

Službena prepiska misije je nepovrediva. Izraz "službena prepiska" označava svaku prepisku koja se odnosi na misiju i njene funkcije.

Diplomatska valiza ne sme biti ni otvorena ni zadržana.

Paketi koji cine diplomatsku valizu treba da nose vidne spoljne oznake svoje prirode i mogu sadržati samo diplomatske dokumente ili predmete za službenu upotrebu.

Država kod koje se akredituje štiti, u vršenju njenogivh funkcija, diplomatskog kurira, koji mora imati službeni dokument kojim se potvrđuje njegovo svojstvo i označava broj paketa koji cine diplomatsku valizu. On uživa nepovredivost svoje licnosti i ne može biti podvrgnut nikakvoj vrsti hapšenja ili pritvaranja.

Država koja akredituje, ili misija, može imenovati diplomatske kurire ad hoc. I u tom slučaju ce se primenjivati odredbe stava 5. ovog člana, pod rezervom da ce se imuniteti koji su tamo nabrojani prestati da se primenjuju cim kurir bude predao primaocu diplomatsku valizu koja mu je bila poverena.

Diplomatska valiza može se poveriti zapovedniku trgovačkog vazduhoplovstva koji treba da aterira na dozvoljeno mesto ulaska. Taj zapovednik mora biti snabdeven službenim dokumentom u kome je označen broj paketa koji cine diplomatsku valizu, ali se on ne smatra diplomatskim kurirom. Misija može poslati nekog svog člana da direktno i slobodno preuzme diplomatsku valizu iz ruku zapovednika vazduhoplova.

Član 28.

Takse i dažbine koje ubira misija za službene radnje oslobođene su svakog poreza i takse.

Član 29.

Licnost diplomatskog agenta je neprikosnoven. On ne može biti podvrgnut nikakvoj vrsti hapšenja ili pritvora. Država kod koje se akredituje tretira ga s dužnim poštovanjem i preuzima sve razumne mere da bi sprecila nanošenje uvreda njegovoj licnosti, njegovoj slobodi ili njegovom dostojanstvu.

Član 30.

Privatan stan diplomatskog agenta uživa istu nepovredivost i istu zaštitu kao i prostorije misije.

Njegovi dokumenti, njegova prepiska i, pod rezervom stava 3. člana 31. njegova imovina takode uživaju nepovredivost.

Član 31.

Diplomatski agent uživa imunitet od krivičnog sudstva države kod koje se akredituje. On takode uživa imunitet od građanskog i upravnog sudstva, osim kad se radi o:

- a) nekoj stvarnoj tužbi koja se odnosi na privatne nepokretnosti na teritoriji države kod koje se akredituje, osim ako diplomatski agent poseduje tu nepokretnost za racun države koja akredituje a za potrebe misije;
- b) tužbi koja se odnosi na naslede, u kojoj se diplomatski agent pojavljuje kao izvršilac testamenta, administrator, naslednik ili legator po privatnoj osnovi a ne u ime države koja akredituje;
- c) tužbi koja se odnosi na slobodne profesije ili trgovacke delatnosti, ma kakva ona bila, koju vrši diplomatski agent u državi kod koje se akredituje, izvan svojih službenih funkcija.

Diplomatski agent nije obavezan da svedoci.

Nikakva mera izvršenja ne može se preduzeti protiv diplomatskog agenta, osim u slucajevima predvidenim u stavovima a), b) i c) tacke 1. ovog clana, i pod uslovom da se izvršenje može sprovesti a da se time ne vreda neprikosnovenost njegove licnosti ili stana.

Imunitet diploamtskog agenta od sudstva države kod koje se akredituje ne oslobada tog agenta od sudstva države koja akredituje.

Clan 32.

Država koja akredituje može se odreci sudskog imuniteta diplomatskih agenata i lica koja uživaju imunitet na osnovu clana 37.

Odricanje mora uvek biti izricno.

Ako diplomatski agent ili lcie koje uživa sudski imunitet na osnovu clana 37. pokrene sudski postupak, ono se više ne može pozivati na sudski imunitet u pogledu protivuzahteva neposrendo vezanog za osnovni zahtev.

Odricanje od sudskog imuniteta u pogledu neke gradanske tužbe ili zahteve u upravnom postupku ne smatra se da povlaci odricanje od imuniteta u pogledu mera izvršenja presude, za koje je potrebno posebno odricanje.

Clan 33.

Pod rezervom odredaba stava 3. ovog clana, diplomatski agent se, u pogledu službe državi, oslobada odredaba socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi u državi kod koje se akredituje.

Oslobadanje predvideno u stavu 1. ovog clana primenjuje se isto tako na privatnu poslugu koja je u iskljucivoj službi diplomatskog agenta, pod uslovom:

- a) da se ne radi o državljanima ili licima koja imaju stalno prebivalište u državi; i
- b) da podleži odredbama socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi u državi koja akredituje ili u nekoj trecoj državi.

Diplomatski agent koji ima u svojoj službi osoblje na koje se ne primenjuje oslobodenje predvideno u stavu 2. ovog clana treba da poštuje obaveze koje poslodavcu namecu doredbe o socijalnom osiguranju države kod koje se akredituje.

Oslobodenje predviđeno u tčkama 1. i 2. ovog člana ne isključuje dobrovoljno učešće u režimu socijalnog osiguranja države kod koje se akredituje, ako ta država dozvoljava takvo učešće.

Odredbe ovog člana ne diraju u ranije zaključene dvostrane ili višestranne sporazume o socijalnom osiguranju i ne sprečavaju buduće zaključivanje takvih sporazuma.

Član 34.

Diplomatski agent oslobođen je svih poreza i taksa, licnih ili stvarnih, državnih, regionalnih ili komunalnih, sa izuzetkom:

- a) posrednih poreza koji su po svojoj prirodi obično uključeni u cenu robe ili usluga;
- b) poreza i taksa na privatnu nepokretnu imovinu na teritoriji države kod koje se akredituje, osim ako je diplomatski agent poseduje za račun države koja akredituje a za potrebe misije;
- c) naslednih taksa koje ubira država kod koje se akredituje, pod rezervom odredaba tčke 4. člana 39;
- d) poreza i taksa na licne prihode koji potiču iz države kod koje se akredituje i poreza na kapital, koji se naplaćuju na ulaganja izvršena u trgovačka preduzeća čije je sedište u državi kod koje se akredituje;
- e) poreza i taksa koji se ubiraju kao nakanda za posebne usluge;
- f) taksa za registraciju, sudskih, hipotekarnih i fiskalnih taksa, kad se radi o neporektnoj imovini, pod rezervom odredaba člana 23.

Član 35.

Država kod koje se akredituje oslobodiće diplomatske agente svih licnih davanja, svake javne službe, ma kakve prirode ona bila, i vojnih nameta kao što su rekvizicije, kontribucije i vojni smeštaj.

Član 36.

Prema odredbama svojih zakona i pravilnika koji mogu biti doneti, država kod koje se akredituje odobrava uvoz i oslobodenje od carina, taksa i drugih dažbina, sem troškova uskladištenja, prevoza i troškova za slične usluge:

- a) predmete namenjene za službene potrebe misije;
- b) predmete namenjene za licu upotrebu diplomatskog agenta ili članova njegove porodice koji čine deo njegovog domaćinstva, uključujući i predmete namenjene za njegov smeštaj.

Diplomatski agent je oslobođen pregleda njegovog licnog prtljaga, osim ako postoje ozbiljni razlozi da se veruje da taj prtljag sadrži predmete koji ne uživaju oslobodjenja o kojima je reč u tčki 1. ovog člana, ili predmete čiji je uvoz ili izvoz zabranjen zakonodavstvom ili podleže karantinskim propisima države kod koje se akredituje. U takvom slučaju, pregled prtljaga se može vršiti samo u prisustvu diplomatskog agenta ili njegovog ovlašćenog predstavnika.

Član 37.

Članovi porodice diplomatskog agenta koji čine deo njegovog domaćinstva uživaju privilegije i imunitete pomenute u članovima 29. do 36, pod uslovom da nisu državljani države kod koje se akredituje.

Clanovi administrativnog i tehnickog osoblja misije, kao i clanovi njihove porodice koji cine deo njihovih domacinstava uživaju, pod uslovom da nisu državljani države kod koje se akredituje, ili da u njoj nemaju svoje stalno prebivalište, privilegije i imunitete pomenute u clanovima 29. do 35, s tim da se imunitet od gradanskog i upravnog sudstva države kod koje se akredituje, pometnut u tacki 1. clana 31, ne primenjuje na postupke ucinjene izvan vršenja njihovih funkcija. Oni takode uživaju i privilegije pomenute u tacki 1. clana 36. u pogledu predmeta uvezenih prilikom njihovog prvog doseljenja.

Clanovi poslužnog osoblja misije koji nisu državljani države kod koje se akredituje ili koji nemaju u njoj stalno prebivalište, uživaju imunitet u pogledu postupaka ucinjenih u vršenju svojih funkcija i oslobodenja od poreza i taksa na plate koje primaju za svoju službu, kao i oslobodenje predvideno u clanu 33.

Clanovi privatne posluge clanova misije koji nisu državljani države kod koje se akredituje ili koji u njoj nemaju stalno prebivalište oslobodeni su od poreza i taksa na plate koje primaju za svoju službu. U svakom drugom pogledu oni uživaju privilegije i imunitete samo u onoj meri koju dozvoljava država kod koje se akredituje. Medutim, država kod koje se akredituje treba svoju jurisdikciju nad tim licima da vrši tako da preterano ne ometa vršenje funkcija misije.

Clan 38.

Ako država kod koje se akredituje nije dala dopunske privilegije i imunitete, diplomatski agent koji ima državljanstvo te države ili koji ima u njoj stalno prebivalište uživa sudski imunitet i neprikosnovenost samo u pogledu službenih radnji ucinjenih u vršenju svojih funkcija.

Ostali clanovi osoblja misije i privatne posluge koji su državljani države kod koje se akredituje ili koji imaju u njoj stalno prebivalište uživaju privilegije i imunitete samo ako im ih priznaje ta država. Medutim, država kod koje se akredituje treba svoju jurisdikciju nad tim licima da vrši tako da preterano ne ometa vršenje funkcija misije.

Clan 39.

Svkaolice koje ima pravo na privilegije i imunitete koristi se njima cim stupi na teritoriju države kod koje se akredituje radi preuzimanja svoje službe, ili, ako se vec nalazi na teoj tritoriji, cim je njegovo imenovanje notifikovano ministarstvu inostranih poslova ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno.

Kad se funkcije nekog lica koje uživa privilegije i imunitete okoncaju, te privilegije i imuniteti, po pravilu, prestaju u trenutku kad to lice napušta zemlju ili po isteku razumnog roka koji mu je dat u tu svrhu, ali oni važe do tog trenutka cak i u slucaju oružanog sukoba. Medutim, imunitet ostaje za radnje koje to lice ucini u vršenju svojih funkcija kao clan misije.

U slucaju smrti nekog clana misije, clanovi njegove porodice i dalje uživaju privilegije i imunitete na koje imaju pravo do isteka razumnog roka koji im je potreban da napuste teritoriju države kod koje se akredituje.

U slucaju smrti clana misije koji nije državljanin države kod koje se akredituje ili koji u njoj nema stalno prebivalište ili clana njegove porodice koji cini deo njegovog domacinstva, država kod koje se akredituje odobrava iznošenje pokretne imovine preminulog, osim

predmeta koji su steceni u toj zemlji a ciji je izvoz zabranjen u trenutku smrti. Nece se naplacivati nasledne takse na pokrentu imovinu koja se u državi kod koje se akredituje nalazi jedino zbog toga što se preminuli nalazio u toj državi kao clan misije ili kao clan porodice clana misije.

Clan 40.

Ako diplomatski agent prelazi preko teritorije ili se nade na teritoriji neke trece države koja mu je izdala vizu na pasoš, ako je ta viza potrebna, da bi išao da pruzme svoje funkcije ili da bi se vratio na svoju službu, ili da bi se vratio u svoju zemlju, ta treca država ce mu priznati neprikosnovenost i sve druge imunitete koji su potrebni da bi mu omogicila prolaz ili povratak. Ona ce isto tako postupiti u pogledu clanove njegove porodice koji uživaju privilegije i imunitete a koji prate diploamtskog agenta ili koji putuju odvojeno da bi se sastali s njim ili da bi se vratili u svoju zemlju.

U uslovima slicnim onima koji su predvideni u tacki 1. ovog clana, trece države ne treba da ometaju prolaz preko svoje teritorije clanovima administrativnog i tehnickog osoblja ili poslužnom osoblju misije i clanovima njihovih porodica.

Trece države daju prepisci i drugim službenim saopštenjima koji prelaze preko njihove teritorije, ukljucujuci i poruke u kodeksu ili šifri, istu slobodu i zaštitu koje pruža i država kod koje se akredituje. One priznaju diplomatskim kuririma kojima je izdata viza, ako je potrebna, i diplomatskoj valizi u tranzitu istu nepovredivost i istu zaštitu koju je dužna da im prizna država kod koje se akredituje.

Obaveze trecih država na osnovu tacaka 1, 2. i 3. ovog clana primenjuju se isto tako i na lica pomenuta u tim tackama kao i na službena saopštenja i diplomatske valize kad se oni nadu na teritoriji trece države usled više sile.

Clan 41.

Ne direjuci u njihove privilegije i imunitet, sva lica koja uživaju te privilegije i imunitet dužna su da poštuju zakone i propise države kod koje se akredituje. Ona su takode dužna da se ne mešaju u unturašnje stvari te države.

Svi službeni poslovi sa državom kod koje se akredituje, ako je država koja akredituje poverava misiji, moraju se voditi sa ministarstvom inostranih poslova države kod koje se akredituje ili njegovim posredstvom, ili sa nekim ministarstvom o kome bude dogovoreno.

Prostorije misije ne smeju se upotrebljavati za ciljeve koji nisu u skladu sa funkcijama misije onako kao su odredene ovom konvencijom ili drugim pravilima opšteg medunarodnog prava ili posebnim sporazumima na snazi između države koja akredituje i države kod koje se akredituje.

Clan 42.

Diplomtski agent ne sme vršiti ud ržavi kod koje se akredituje profesionalnu ili trgovacku delatnost radi licne zarade.

Clan 43.

Funkcije diplomatskog agenta prestaju između ostalog:

- a) notifikacijom države koja akredituje državi kod koje se akredituje da su funkcije diplomatskog agenta prestale;
- b) notifikacijom države kod koje se akredituje državi koja akredituje da, shodno stavu 2. člana 9, ta država odbija da prizna diplomatskog agenta za člana misije.

Član 44.

Država kod koje se akredituje treba, čak i u slučaju oružanog sukoba, dati olakšice da bi omogućila licima koja uživaju privilegije i imunitete, osim državljanima države kod koje se akredituje, kao i članovima porodica tih lica, ma kog državljanstva oni bili, da napuste teritoriju u najkraćem mogućem roku. Ona naročito mora, ako je to potrebno, da im stavi na raspolaganje prevozna sredstva neophodna za njih i njihovu imovinu.

Član 45.

U slučaju prekida diplomatskih odnosa između dve države, ili ako ne neka misija konačno ili privremeno opozvana:

- a) država kod koje se akredituje dužna je, čak i u slučaju oružanog sukoba, poštovati i štiti prostorije misije, kao i njenu imovinu i arhivu;
- b) država koja akredituje može poveriti na čuvanje prostorije misije, sa imovinom koja se u njima nalazi, kao i arhivu, nekoj trećoj državi koju prihvata i država prijema;
- c) država koja akredituje može poveriti zaštitu svojih interesa i interesa svojih državljana nekoj trećoj državi koju prihvata i država kod koje se akredituje.

Član 46.

Uz prethodni pristanak države kod koje se akredituje, i na traženje neke treće države koja nema predstavništvo u toj državi, država koja akredituje može preuzeti privremenu zaštitu interesa te treće države i njenih državljana.

Član 47.

Primenjujući odredbe ove konvencije, država kod koje se akredituje neće prihvatiti diskriminaciju između pojedinih država.

Međutim, neće se smatrati diskriminacijom:

- a) ako država kod koje se akredituje primenjuje restriktivno neku odredbu ove konvencije zbog toga što se ona tako primenjuje na njenu misiju u državi koja akredituje;
- b) ako pojedine države primenjuju uzajamno, po običaju ili na osnovu sporazuma, povoljniji postupak nego što to predviđaju odredbe ove konvencije.

Član 48.

Ova konvencija biće otvorena za potpisivanje svim državama-clanicama Organizacije ujedinjenih nacija ili neke specijalizovane ustanove, kao i svim državama clanicama Statuta Međunarodnog suda pravde i svakoj drugoj državi koju Generalna skupština Organizacije ujedinjenih nacija pozove da postane članica konvencije, na sledeći način: do 31. oktobra

1961. godine u Saveznom ministarstvu inostranih poslova Austrije, a zatim, do 31. marta 1962. godine, u sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujorku.

Clan 49.

Ova konvencija bice ratifikovana. Ratifikacioni instrumenti ce biti deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Clan 50.

Ova konvencija ostace otvorena za pristupanje svim državama koje pripadaju jednoj od cetiri kategorije pomenute u clanu 48. Instrumenti o pristupanju bice deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Clan 51.

Ova konvencija stupice na snagu tridesetog dana posle dana deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

Za svaku državu koja bude ratifikovala konvenciju ili joj bude pristupila posle deponovanja dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, konvencija ce stupiti na snagu tridesetog dana posle deponovanja instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju te države.

Clan 52.

Generalni sekretar organizacije ujedinjenih nacija notifikovace svim državama koje pripadaju jednoj od cetiri kategorije pomenute u clanu 48:

- a) svako potpisivanje ove konvencije i deponovanje instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, shodno clanovima 48, 49. i 50;
- b) dan stupanja ove konvencije na snagu, shodno clanu 51.

Clan 53.

Original ove konvencije, ciji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst podjednako verodostojni, bice deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji ce dostaviti overene kopije svim državama koje pripadaju jednoj od cetiri kategorije pomenute u clanu 48.

U potvrdu cega su dole potpisani punomocnici, propisno za to ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovu konvenciju.

Sacinjeno u Becu, osamnaestog aprila hiljadu devet sto šezdeset prve godine.

**PROTOKOL SA FAKULTATIVNIM POTPISIVANJEM KOJI SE ODNOSI NA
OBAVEZNO REŠAVANJE SPOROVA**

Clan I

Sporovi o tumačenju ili primeni Konvencije spadaju u obaveznu nadležnost Medunarodnog suda pravde, pred koji, po ovom osnovu svaka strana u sporu koja bude i sama članica ovog protokola može svojim podneskom izneti spor.

Clan II

Strane mogu ugovoriti, u roku od dva meseca posle notifikacije jedne strane drugoj da po njenom mišljenju postoji spor, da zajednicki, umesto da se obrate Medunarodnom sudu pravde, usvoje postupak pred nekim arbitražnim sudom. Kad taj rok istenke, svaka strana može, podneskom, izneti spor pred Medunarodni sud pravde.

Clan III

Strane se takode mogu sporazumeti, u istom roku od dva meseca, da pribegnu postupku konsiliacije pre nego što se obrate Medunarodnom sudu pravde.

Konsiliatorna komisija treba da sastavi svoje preporuke u roku od pet meseci posle svakog obrazovanja. Ako ih strane u sporu ne prihvate tokom dva meseca posle njihovog proglašenja, svaka strana ce biti slobodna da podneskom iznese spor pred Medunarodni sud pravde.

Clan IV

Države članice Konvencije, Protokola sa fakultativnim potpisivanjem koji se tice sticanja državljanstva i ovog protokola mogu u svako doba izjaviti da odredbe ovog protokola proširuju na sporove nastale usled tumačenja ili primene Protokola sa fakultativnim potpisivanjem koji se tice sticanja državljanstva. Te izjave bice dostavljene generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija.

Clan V

Ovaj protokol bice otvoren za potpisivanje svim državama koje bude postale članice Konvencije na sledeci nacin: do 31. oktobra 1961. u Saveznom ministarstvu inostranih poslova Austrije, a posle toga, do 31. marta 1962. u sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujorku.

Clan VI

Ovaj protokol bice ratifikovan. Ratifikacioni instrumenti bice deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Clan VII

Ovaj protokol ostace otvoren za pristupanje svim državama koje budu članice Konvencije. Instrumenti o pristupanju bice deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Za svaku državu koja bude ratifikovala ovaj protokol ili mu bude pristupila posle njegovog stupanja na snagu shodno stavu 1. ovog clana, proto

Clan VIII

Ovaj protokol stupice na snagu istog dana kad i Konvencija ili, ako je ovaj drugi datum docniji, tridesetog dana posle deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija drugog ratifikacionog instrumenta protokola ili instrumenta o pristupanju tom protokolu.

Za svaku državu koja bude ratifikovala ovaj protokol ili mu bude pristupila posle njegovog stupanja na snagu shodno stavu 1. ovog clana, protokol ce stupiti na snagu tridesetog dana posle deponovanja instrumenta te države u ratifikaciji ili pristupanju.

Clan IX

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija ce obavestiti sve države koje mogu postati članice Konvencije:

- a) o potpisivanju ovog protokola i o deponovanju instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, shodno članovima V, VI i VII;
- b) o izjavama datim shodno članu IV ovog protokola;
- c) o danu stupanja na snagu ovog protokola, shodno članu VIII.

Clan X

Original ovog protokola, ciji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst podjednako verodostojni, bice deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji ce dostaviti overene kopije svim državama o kojima je rec u članu V.

U potvrdu cega su dole potpisani punomocnici, propisno za to ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovaj protokol.

Radeno u Becu, osamnaestog aprila hiljadu devet sto šezdeset prve godine.

PROTOKOL SA FAKUTLATIVNIM POTPISIVANJEM KOJI SE TICE STICANJA DRŽAVLJANSTVA

Clan I

U smislu ovog protokola, izraz "članovi misije" ima smisao koji mu je dat u stavu b) člana I Konvencije, to jest oznacava "šefa misije i članove osoblja misije".

Clan II

Članovi misije koji nemaju državljanstvo države koja akredituje i članovi njihovih porodica koji cine deo njihovog domacinstva ne sticu državljanstvo te države samim dejstvom njenog zakonodavstva.

Clan III

Ovaj protokol bice otvoren za potpisivanje svim državama koje budu postale članice Konvencije na sledeci nacin: do 31. oktobra 1961. godine u Saveznom ministarstvu inostranih

poslova Austrije, a zatim do 31. marta 1962. godine, u Sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujurku.

Clan IV

Ovaj protokol bice ratifikovan. Ratifikacioni instrumenti ce biti deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Clan V

Ovaj protokol ostace otvoren za pristupanje svim državama koje budu postale članice Konvencije. Instrumenti o pristupanju bice deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Clan VI

Ovaj protokol stupice na snagu istog dana kad i Konvencija ili, ako je ovaj drugi datum kasniji tridesetog dana posle deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija drugog instrumenta o ratifikaciji protokola ili instrumenta o pristupanju protokolu.

Za svaku državu koja bude ratifikovala ovaj protokol ili mu bude pristupila posle njegovog stupanja na snagu shodno stavu 1. ovog clana, protokol ce stupiti na snagu tridesetog dana posle deponovanja instrumenta te države o ratifikaciji ili pristupanju.

Clan VII

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija obavestice sve države koje mogu postati članovi Konvencije:

- a) o potpisivanju ovog protokola i deponovanju instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, shodno članovima III, IV, i V;
- b) o danu stupanja ovog protokola na snagu shodno članu VI.

Clan VIII

Original ovog protokola, ciji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst podjednako verodostojni, bice deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji ce dostaviti overene kopije svim državama o kojima je rec u članu III.

U potvrdu cega su dole potpisani punomocnici, propisno za to ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovaj protokol.

Sacinjeno u Becu, osamnaestog aprila hiljadu devet sto šezdeset prve godine.